

**Лосица И.А. Социальное партнерство в системе принципов надзора и контроля за соблюдением трудового законодательства**

Социальное партнерство как принцип надзора и контроля за соблюдением трудового законодательства находит свое проявление в двух основных формах: выражается в одновременном существовании и тесной взаимосвязи как государственного надзора и контролю, так и общественного контролю за соблюдением трудового законодательства; его стороны активно участвуют в организации и проведении государственного надзора и контроля за соблюдением трудового законодательства

**Ключевые слова:** надзор, контроль, трудовое законодательство, социальное партнерство, работник, работодатель, уполномоченные государственные органы

**Losica I.A. Social partnership in the system of principles of supervision and control after the observance of labour legislation**

Social partnership as principle of supervision and control after the observance of labour legislation finds the display in two basic forms: existence is expressed in simultaneous and to close intercommunication of both state supervision and control and public control after the observance of labour legislation; his sides actively participate in organization and leadthrough of state supervision and control after the observance of labour legislation

**Key words:** supervision, control, labour legislation, social partnership, worker, employer, public organs, having plenary powers

*УДК 349.2*

*С.В. Лук'яненко,  
здобувач Східноукраїнського  
національного університету імені Володимира Даля*

**ПРАЦІВНИКИ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ЯК ОСОБЛИВИ СУБ'ЄКТИ ПРАВА НА СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

В статті проаналізована сутність, досліджено наукове та законодавче розуміння поняття «правоохоронного органу», визначено поняття «працівника правоохоронного органу» у широкому та вузькому значеннях, а також відносно права на соціальне забезпечення.

**Ключові слова:** правоохоронний орган, працівник, право соціального забезпечення, правоохоронна діяльність.

Забезпечення додержання законності покладено державою на компетентні державні органи, діяльність яких полягає в підтриманні правопорядку та припиненні правопорушень шляхом відповідного реагування на факти недодержання або неналежного виконання вимог правових норм з боку суб'єктів соціальних відносин, до яких в першу чергу слід віднести право-

охоронні органи. Працівників правоохоронних органів з метою ефективного виконання покладених на них обов'язків наділений особливим правовим і соціальним статусом, який визначається передусім комплексом прав та владних повноважень, наданих їм законодавством України.

Вивченню питань щодо статусу працівників правоохоронних органів приділяли увагу такі вчені як: О.І. Барановський, С.В. Белан, Л.В. Герасименко, В.К. Гришук, К.Ф. Гуценко, Т.М. Ковалевська, О.Є. Користіна, В.Т. Маляренко, М.А. Мацько, М.Л. Мельник, В.Л. Ортинський, М.І. Хавронюк, О.О. Чувилен та інші. Проте, внаслідок неоднозначного регулювання та невизначеності в законодавстві поняття правоохоронних органів, а також відсутності чіткого зазначення критеріїв визначення кола осіб, які підпадають під поняття працівника правоохоронного органу, як особливого суб'єкту права на соціальне забезпечення, зазначені питання й досі залишаються актуальними та потребують додаткових досліджень.

Метою цієї статті є визначення поняття працівника правоохоронного органу як особливого суб'єкту права на соціальне забезпечення. Для досягнення зазначеної мети слід вирішити такі завдання: визначити зміст поняття «правоохоронний орган» та критерії віднесення того або іншого органу до правоохоронного; надати визначення поняттю «працівник правоохоронного органу» та виокремити його основні ознаки, з'ясувати специфіку правового статусу працівників правоохоронних органів як суб'єктів права на соціальне забезпечення.

Особливе правове положення працівників правоохоронних органів зумовлене специфікою діяльності цієї категорії працівників, в зв'язку з чим правове регулювання правового статусу зазначеної категорії державних службовців має свої відмінності, зумовлені проходженням державної служби. Правове регулювання соціального забезпечення працівників правоохоронних органів також має свою специфіку, пов'язану із ризиками та обмеженнями для зазначеної категорії працівників під час виконання службових обов'язків.

Працівники правоохоронних органів, маючи певні обмеження в здійсненні прав, свобод та законних інтересів, а також перебуваючи під час несення служби в умовах постійного ризику для життя і здоров'я, повинні мати певний загальнодержавний правовий статус, який би чітко окреслював права, свободи, законні інтереси, обов'язки, обмеження, відповідальність, соціальний і правовий захист, матеріальне забезпечення осіб, які є працівниками правоохоронних органів, членів їх сімей і близьких родичів [1].

Саме тому працівників правоохоронних органів можна визначити як особливих суб'єктів права на соціальне забезпечення.

Питання про визначення кола працівників, яких відповідно до законодавства України можна віднести до категорії працівників правоохоронних органів, слід досліджувати крізь призму двох аспектів: по-перше, через визначення органів, яких законодавством України віднесено до правоохоронних; по-друге, через визначення кола працівників, що працюють в пра-

воохоронному органі та виконання посадових обов'язків яких безпосередньо впливає на здійснення зазначеним органом правоохоронної діяльності.

В межах першого аспекту слід визначити поняття правоохоронних органів та коло державних органів, віднесених до правоохоронних відповідно до законодавства України. На жаль, на сьогодні в правовому регулюванні діяльності правоохоронних органів існує багато прогалин та протиріч, особливо стосовно питання визначення кола органів державної влади, які мають статус правоохоронних органів. Наявність проблеми суперечливого регулювання визначення правоохоронних органів тягне за собою проблеми визначення статусу працівників таких органів, а отже, викликає незрозумілості при визначенні наявності або відсутності у працівника органу права на соціальне забезпечення як працівника правоохоронного органу. Тому для чіткого визначення кола працівників правоохоронних органів слід детальніше з'ясувати зміст категорії «правоохоронний орган», з використанням якого пов'язана наявність або відсутність особливого статусу працівників такого органу.

На сьогодні існує лише три державних органи, статус яких, як правоохоронних органів безпосередньо та конкретно визначено у відповідних спеціальних законах: Служба безпеки України [2], Управління державної охорони України [3] і Військова служба правопорядку [4]. Зокрема, статтею 1 Закону України «Про Службу безпеки України» визначено, що Служба безпеки України - державний правоохоронний орган спеціального призначення, який забезпечує державну безпеку України [2]. Відповідно у статті 1 Закону України «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України», зазначено, що відповідний орган є спеціальним правоохоронним формуванням у складі Збройних Сил України та призначений для забезпечення правопорядку і військової дисципліни серед військовослужбовців Збройних Сил України [4]. Що стосується органів міліції, прокуратури та інших органів, які зазвичай визначають як правоохоронні, то закони, якими безпосередньо визначено статус зазначених органів прямо (наприклад, Закони України «Про міліцію», «Про прокуратуру») не визначають їх як правоохоронних. Проте, статус їх як правоохоронних випливає зі змісту інших законів, що регулюють їх діяльність та діяльність інших органів влади.

Законом України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», зокрема частиною 3 статті 20, зазначається, що матеріально-технічне забезпечення спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинною діяльністю здійснюється централізовано за завданнями Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, інших правоохоронних органів, міністерств і відомств. Таким чином, зазначеним законом в якості правоохоронних органів визначені Міністерство внутрішніх справ України, Служба безпеки України, а також передбачено існування й інших правоохоронних органів [5]. Що стосується органів міліції, прокуратури та інших органів, які зазвичай визначають як правоохоронні, то закони, якими визначено статус зазначених органів прямо

не визначають їх як правоохоронні. Проте, статус їх як правоохоронних впливає зі змісту інших законів, що регулюють їх діяльність та діяльність інших органів влади.

Перелік органів, що впливає із визначень правоохоронних органів в зазначених законах або занадто широкий та поглинає багато органів та суб'єктів, які не мають ознак правоохоронних органів та не здійснюють правоохоронні функції, або занадто вузький, який використовується виключно стосовно окремого виду діяльності, правове регулювання якого забезпечує закон, в якому такий перелік наведено.

Найбільш повно до питання визначення кола правоохоронних органів підійшов законодавець у Законі України «Про державний захист працівників суду та правоохоронних органів». В зазначеному нормативно-правовому акті подано перелік правоохоронних органів, до яких, зокрема, належать: органи прокуратури; органи внутрішніх справ; органи служби безпеки; військової служби правопорядку у Збройних Силах України; митні органи; органи охорони державного кордону; органи й установи виконання покарань; органи державної податкової служби; органи державної контрольно-ревізійної служби; органи рибоохорони; органи державної лісової охорони; інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції [6].

Наведений у вищезазначеному законі перелік, на нашу думку, є не повним та досить суперечливим з погляду на те, що до правоохоронних органів цим переліком віднесені певні органи, які виконують правозастосовні функції, але не мають відношення власне до правоохоронної діяльності, як такої. Крім того, митні та податкові органи перебувають на етапі реорганізації, а замість державної контрольно-ревізійної служби створено державну фінансову інспекцію. На нашу думку, зазначений перелік був наведений у вказаному законі виключно для визначення та забезпечення розуміння дії Закону України «Про державний захист працівників суду та правоохоронних органів» за колом осіб, тобто для визначення відповідного кола органів, працівники яких підпадають під державний захист, що забезпечується нормами зазначеного вище закону.

Таким чином, фактично законодавством чітко не визначено перелік органів державної влади, які слід вважати правоохоронними. Що стосується самого визначення поняття «правоохоронні органи», то зазвичай законодавець тлумачить його через перелік зазначених органів, що не розкриває в повній мірі зміст даного поняття.

Зважаючи на те, що єдиної позиції щодо кола органів, які можуть вважатися правоохоронними, у законодавстві немає, а закони в якості таких органів визначають різне коло суб'єктів, необхідно розкрити сутність поняття «правоохоронні органи» та надати йому чітке визначення, адже це сприятиме подальшій можливості чіткого визначення кола суб'єктів, яких слід віднести до правоохоронних органів внаслідок притаманності їм усіх ознак останніх.

До питання розуміння поняття правоохоронних органів науковці мають досить різні та суперечливі підходи.

Одні науковці вважають, що зазначене поняття зводиться до віднесення до правоохоронних органів всіх державних органів, а також громадських організацій, діяльність яких в тій або іншій мірі пов'язана з виконанням правоохоронних функцій [7, с. 71-72]. Інші вчені пропонують розуміти зазначене поняття у двох значеннях: в широкому та вузькому. В широкому значенні поняття правоохоронних органів зводиться до визнання такими всіх державних органів, які наділені певними повноваженнями в галузі контролю за додержанням законності і правопорядку. У вузькому ж значенні, правоохоронними органами визнаються державні органи, спеціально створені для забезпечення законності і правопорядку, боротьби із злочинністю і яким з цією метою надані повноваження застосовувати передбачені законом заходи примусу та перевиховання правопорушників [1, с. 16]. Застосування поняття «правоохоронні органи» в широкому розумінні здається не зовсім доцільним, оскільки це призводить до непорозумінь в теорії та практиці, а також надає можливість наділення особливим правовим статусом органів, які фактично не здійснюють правоохоронну діяльність.

В свою чергу, В.Т. Маляренко визначає правоохоронні органи як державну установу (або державну юридичну особу), яка діє в системі органів влади й виконує на основі закону державні функції (владні, організаційно-розпорядчі, контрольно-перевірочні тощо) в різних сферах внутрішньої та зовнішньої діяльності Української держави [8]. Таке визначення здається занадто широким, оскільки не підкреслює особливі ознаки правоохоронних органів та правоохоронної діяльності. Фактично, за цим визначенням будь-який державний орган чи навіть державна установа може вважатися правоохоронним органом.

На думку В.Л. Ортинського, правоохоронні органи можна визначити як державні органи, основним предметом діяльності яких є законодавчо визначені функції охорони права, відновлення порушеного права, організація виконання покарання, захисту державної безпеки, підтримки правопорядку та забезпечення стану законності [9]. Зазначене визначення більш точно відображає особливості правоохоронних органів, проте все одно може викликати непорозуміння з приводу того, які саме дії та функції серед тих, які зазначає автор відносяться до правоохоронних, а які лише пов'язані з ними.

Задля повноцінного розуміння критеріїв, відповідно до яких ті або інші органи можна віднести до правоохоронних, досить важливим є дослідження значеного питання крізь призму виконання органом тих або інших правоохоронних функцій.

Відповідно до тлумачного словника, функція - це робота кого-небудь, обов'язок, коло діяльності когось [10, с. 1560]. За визначенням А.А.Чувільова, функції правоохоронних органів це провідні напрямки їх діяльності [11]. Виходячи з зазначеного поняття функцій правоохоронних

органів, які власне здійснюють правоохоронну діяльність, слід зазначити, що правоохоронні функції мають бути саме провідним напрямком діяльності таких органів.

Таким чином, як зазначають К.Ф. Гуценко та М.А. Ковальов, при визначенні ролі певної групи органів в правоохоронній діяльності слід використовувати додаткові критерії: враховувати вагу діяльності з виявлення та розслідування злочинів в загальному колі повноважень конкретного органу, значимість такої діяльності для даного органу [12]. На підставі зазначеного критерію можна виділити: 1) органи, головним та основним напрямком діяльності яких є правоохоронна діяльність, 2) органи, які провадять правоохоронну діяльність нарівні з іншими видами діяльності; 3) органи, окремі підрозділи яких створені виключно у правоохоронних цілях. Вважаємо слушною думку М.Л. Мельник та М.І. Хавронюк, відповідно до якого до правоохоронних органів може бути віднесено лише такий державний орган, виконання яким, поряд з профілактичною, однієї чи кількох інших головних правоохоронних функцій є визначальним у його діяльності [1, с. 31].

Таким чином, правоохоронним органом може вважатися державний орган, головним напрямком діяльності якого є здійснення правоохоронних функцій держави, або який здійснює такі функції нарівні з іншими основоположними функціями, або має в своїй структурі спеціалізований підрозділ, створений виключно у правоохоронних цілях.

Але для того, щоб визначити відповідне коло осіб, які мають право на особливе соціальне забезпечення як працівники правоохоронних органів, необхідно спочатку розкрити зміст поняття «працівник правоохоронного органу».

Зазначене поняття можна розглядати в широкому та вузькому розумінні. В широкому розумінні, працівником правоохоронного органу є особа, яка перебуває у трудових відносинах з зазначеним органом. Проте задля визначення працівника правоохоронного органу як суб'єкта особливого соціального забезпечення це визначення занадто широке, не відповідає самій меті та підставам встановлення певних специфічних особливостей соціального забезпечення працівників правоохоронних органів, які пов'язані із особливістю та характером правоохоронної діяльності. У вузькому розумінні, працівником правоохоронного органу є особа, що проходить державну службу у відповідному правоохоронному органі та займає посаду, відповідно до вимог встановлених законом. Тобто, у вузькому розумінні працівником правоохоронного органу буде державний службовець, який займає певну посаду у штаті правоохоронного органу та на якого відповідно до закону покладене певне коло владних повноважень.

Слід зазначити, що поняття працівника правоохоронного органу, як особливого суб'єкта права на соціальне забезпечення, є більш вузьким порівняно з зазначеним вище поняттям працівника правоохоронного органу у вузькому розумінні. Зміст зазначеного поняття складається з трьох голо-

вних ознак, лише за сукупності яких можна говорити про наявність у працівника державного органу статусу працівника правоохоронного органу.

Перша ознака передбачає наявність трудових відносин з органом, який підпадає під визначення правоохоронного органу.

Другою ознакою є перебування зазначеного працівника на державній службі. За визначенням С. Г. Стеценко, державний службовець - це особа, яка на законних підставах обіймає посаду в державних органах [13]. При цьому, як зазначає В. В. Копейчиков, на зазначених осіб відповідно до закону має бути покладено практичне виконання завдань і функцій держави [14]. Отже, не кожен працівник, що працює в штаті органу, який віднесено до правоохоронних органів, має той особливий статус, з яким закон пов'язує право на соціальне забезпечення працівника правоохоронного органу.

Третьою ознакою є безпосереднє виконання обов'язків, пов'язаних із виконанням правоохоронної діяльності. Тобто, працівник правоохоронного органу повинен безпосередньо виконувати обов'язки, які пов'язані та забезпечують здійснення правоохоронної діяльності.

Таким чином, на основі вищевикладеного можемо зробити висновок, що працівник правоохоронного органу слід вважати особою, яка на законних підставах займає посаду в штаті правоохоронного органу та на якого відповідно до закону покладено безпосереднє виконання обов'язків, пов'язаних із виконанням та забезпеченням правоохоронної діяльності.

Досліджуючи питання поняття працівників правоохоронних органів як суб'єктів права соціального забезпечення необхідно звернутися до визначення поняття суб'єктів соціального забезпечення, до яких, за визначенням Б.І. Сташкова, відносяться особи, за якими державою визнана соціально-забезпечувальна правоздатність і які законом наділені здатністю самостійно здійснювати належні їм права й обов'язки у сфері соціального забезпечення. Ними, перш за все, є фізичні особи та державні органи [15, с. 264].

Суб'єкти права соціального забезпечення поділяються на суб'єктів, які отримують соціальне забезпечення, та суб'єктів, які забезпечують реалізацію такого права. Працівники правоохоронних органів, безумовно, відносяться до тих суб'єктів, які отримують соціальне забезпечення.

Як зазначає П.Д.Пилипенко, спеціальними суб'єктами, які отримують соціальне забезпечення, є фізичні особи, для яких отримання соціального забезпечення залежить від наявності не загального, а спеціального правового статусу. Виникнення спеціального правового статусу цих осіб пов'язане з наявністю відповідних юридичних фактів: виконання цими особами обов'язків, які мають важливе значення для держави. Права та обов'язки, що формують спеціальний правовий статус цих осіб, існують додатково до загального правового статусу [16, с. 171]. Тому в межах групи суб'єктів, які отримують соціальне забезпечення, працівники правоохоронних органів належать до групи спеціальних суб'єктів права на соціальне забезпечення, оскільки внаслідок особливостей здійснюваної діяльності, підвищених соціальних та життєвих ризиків вони наділені спеціальним правовим

статусом, наявність якого обумовлює особливості соціального забезпечення.

З погляду на це, працівник правоохоронних органів, як особливий суб'єкт права соціального забезпечення, – це особа, соціальне забезпечення якої пов'язане із наявністю в особи статусу працівника правоохоронного органу, відповідно до якого така особа на законних підставах займає посаду в штаті правоохоронного органу та на якого відповідно до закону покладено безпосереднє виконання обов'язків, пов'язаних із виконанням та забезпеченням правоохоронної діяльності

Специфіка соціального забезпечення працівників правоохоронного органу пов'язана саме із ймовірністю ризиків та обмежень, пов'язаних із здійсненням працівниками такого органу правоохоронної діяльності. Ті працівники, які таку діяльність не здійснюють, а лише забезпечують організаційні функції, тобто забезпечують функціонування органу, фактично не виконують обов'язків із здійснення правоохоронної діяльності, а тому не можуть бути суб'єктами права на соціальне забезпечення як працівники правоохоронного органу. Водночас це не позбавляє їх права на соціальне забезпечення як державних службовців або як іншого роду спеціальних суб'єктів соціального забезпечення. Таким чином, коло працівників правоохоронних органів, що мають право на соціальне забезпечення повинно зводитись тільки до кола осіб, що безпосередньо мають відношення до виконання обов'язків із здійснення правоохоронної діяльності. Розширення ж кола суб'єктів працівників правоохоронних органів має наслідком неспроможність держави повноцінно та гідним чином здійснювати соціальне забезпечення таких осіб.

### ***Література:***

1. Мельник М.Л. Правоохоронні органи та правоохоронна діяльність: [Навчальний посібник] / Мельник М.Л., Хавронюк М.І. – К.: Атіка, 2002. – 576 с. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravouch.com/page/pravoxr/ist/ist-22--idz-ax292--nf-13.html>
2. Про Службу безпеки України: Закону України від 25.03.1992 № 2229-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 27. – Ст.382.
3. Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб: Закон України від 04.03.1998 № 160/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – №35. – Ст. 236.
4. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України : Закон України від 07.03.2002 № 3099-ІІІ // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 32. – Ст.225.
5. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 № 3341-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №35. – ст.358.
6. Про державний захист працівників суду та правоохоронних органів: Закон України від 23.12.1993 № 3781-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №11. – Ст. 50.



7. Осадчий В. Правоохоронні органи як суб'єкти кримінально-правового захисту / В. Осадчий. – Право України. – 1997. – № 11. – С. 71-72.
8. Маляренко В.Т. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: [Підручник] / В.Т. Маляренко. – Київ: Юрінком Інтер, 2007. – 352 с. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ebk.net.ua/Book/SptpoU/index.htm>
9. Ортинський В.Л. Основи права України / [ За ред. В. Л. Ортинського.]. - Видання друге, доповнене і перероблене. – Львів: Оріяна-Нова, 2005. – 368 с. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://readbookz.com/books/182.html>
10. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [Уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел], 250 тисяч слів. – Київ–Ірпінь: Перун, 2005. – 1728 с.
11. Чувилов А.А. Правоохранительные органы: [Учебное пособие] / А. А. Чувилов, Ан. А. Чувилов. – М.: Юриспруденция, 2000. – 176 с.
12. Гуценко К.Ф. Правоохранительные органы / К. Ф. Гуценко, М. А. Ковалев. – М.: Зерцало, 2000. – 400 с. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.juristlib.ru/book\\_3455.html](http://www.juristlib.ru/book_3455.html)
13. Стеценко С.Г. Адміністративне право України: [Навчальний посібник] / С.Г. Стеценко. – К. : Атіка, 2007. – 624 с. // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://radnuk.info/pidrychnuku/admin-pravo/493-stetsenko.html>
14. Копейчиков В.В. Правознавство: [Підручник] / В.В. Копейчиков. [7-ме вид., стер.]. – Київ: Юрінком Інтер, 2003. – 736 с. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ebk.net.ua/Book/BookPravothnavstvo/Glava12/R2G12p4.htm>
15. Шашків Б.І. Теорія права соціального забезпечення: [ Навч. посіб.] / Б.І. Шашків. – К.: Знання, 2005. – 405 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
16. Право соціального забезпечення: Навч. посіб. для студ. юрид. спец, вищ. навч. закл. / П.Д. Пилипенко, В.Я. Бурак, С.М. Синчук та ін. [ За ред. П. Д. Пилипенка]. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2006. – 496 с.

**Луцькянєнко С.В. Работники правоохранительных органов как особые субъекты права на социальное обеспечение. – Стаття.**

В статтє проаналізована суттєвость, дослідовані научне і законодательне розуміння поняття «правоохранительний орган». Определено поняття «работника правоохранительного органа» в широком і узком значеннях, а також относительно права на социальное обеспечение.

**Ключевые слова:** правоохранительний орган, работник, право социального обеспечения, правоохранительная деятельность.

**Lukyanenko S.V. Workers of law enforcement authorities as special legal subjects are on public welfare. – Article.**

The paper analyzed the essence researched scientific and legal understanding of the term "law enforcement officer" defined the term "law enforcement officer" in the broad and narrow sense, but also concerning the right to social security.

**Keywords:** law enforcement agency, employee, social security law, law enforcement.

*УДК 349.2 : 331.108.62 - 057.34*

*О.Є. Луценко  
аспірантка кафедри трудового права  
Національного університету  
«Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*

**ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНАРНОГО ПРОСТУПКУ  
ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ**

Статтю присвячено дослідженню однієї з підстав припинення трудових правовідносин із державними службовцями – дисциплінарного проступку. З'ясовано позиції науковців різних галузей права стосовно змісту поняття «дисциплінарний проступок державного службовця». Розглядаються питання відмежування дисциплінарних проступків державних службовців від посадових злочинів.

**Ключові слова:** державні службовці, дисциплінарний проступок, припинення державної служби, службові обов'язки.

Правове становище державних службовців визначається не лише їх правами, але й обов'язками, одним із них є обов'язок додержуватися службової дисципліни. Порушення службової дисципліни – особливий вид правопорушення, який прийнято називати дисциплінарним проступком. Проте не будь-яке порушення обов'язків може стати підставою для звільнення. Тільки чітко визначені в законі дисциплінарні проступки повинні визнаватися підставами для звільнення, а право вибору роботодавця про те кого і за що звільняти повинно бути зведено до мінімуму. В протилежному разі законодавча регламентація припинення трудових відносин на державній службі не буде відповідати соціальному характеру цих відносин і принципам правового регулювання найманої праці, які направлені на соціальну захищеність працівника, на стабільність зайнятості та захист від сваволі роботодавця [1, с.173, 174].

Питання припинення трудових правовідносин із державними службовцями досліджувались у працях А.В. Андрушко, В.С. Венедіктова, В.В. Єрмоєнка, М.І. Іншина, Н.М. Неумивайченко, А.Ю. Пашерстника, П.Д. Пилипенка, О.І. Процевського та ін. У своїх працях вони вказували на не-